

POSICIONAMENT CIUTADÀ (LXXXVI)

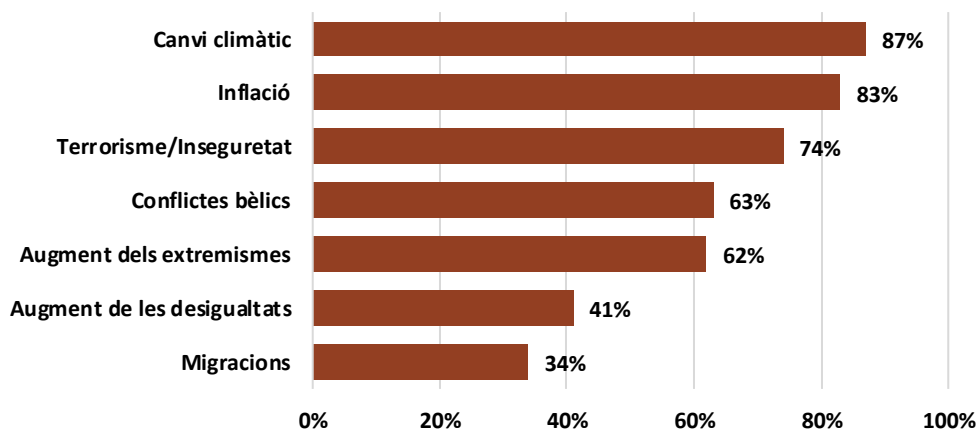
CRISIS MUNDIALS: PREOCUPACIÓ EN AUGMENT

A diferència d'altres èpoques de la història, no per això menys traumàtiques, vivim avui en una societat amenaçada per crisi i catàstrofes com la crisi climàtica (inundacions, incendis devastadors, llargues sequeres...). Afegit per nous enemics exteriors (des de la guerra rus-ucraïnesa, al recentment esclatat conflicte entre Israel i Palestina). Tals inputs, a més de posar en escac el nostre modus vivendi, incrementa la sensació de falta de control sobre els esdeveniments que esdevenen en el món, el qual sembla discórrer al marge de la nostra voluntat política, és a dir, de la nostra capacitat per a governar i gestionar les transformacions polítiques, socials, econòmiques i climàtiques que s'estan succeint en tot el globus. En aquest núm. de QG volem analitzar quina és l'opinió de la ciutadania balear davant la situació que estem vivint a escala global.

Quan, al 1997, es signava el Protocol de Kyoto (que no va entrar en vigor fins el 2005), el qual anava destinat a l'objectiu de reduir les emissions de Gasos d'Efecte d'hivernacle (GEI) d'origen antròpic que provoquen el canvi climàtic, pocs van ser els països que s'ho van prendre seriosament. **Les grans potències industrials, principalment els EEUU, la UE, la Xina o el Japó, van incomplir reiteradament les quotes d'emissions que el protocol els assignava, excusant-se en el progrés i en la idea que la reducció d'emissions repercutiria de manera negativa en el benestar econòmic de les seves respectives societats. El procés va continuar fins al punt que avui és innegable que quelcom greu està succeint i que si no posem fill a l'agulla de manera urgent, el canvi pot ser irreversible, sinó ho és ja. Aquest és per a la ciutadania il·lenca el més gran problema al qual s'enfronta la humanitat a dia d'avui (87%).** Però no és l'únic, n'hi ha d'altres, alguns d'ells com a conseqüència de la crisi climàtica, com és el cas de les migracions (34%), i altres fruit de l'increment de les tensions entre les grans potències o de la inestabilitat existent en les seves àrees d'influència que poden desembocar en conflictes bèl·lics (63%) que poden portar a actes de terrorisme que contribueixen a un desmesurat increment de la inseguretat, dels preus i de la inflació, amb el conseqüent augment de les desigualtats socials i els extremismes polítics o de caire racista, xenòfob o religiós. En resum, ens enfrontem a una crisi global on tot està interconnectat.

Taula 1

QUINS SÓN ELS PRINCIPALS PROBLEMES O AMENACES A NIVELL MUNDIAL?

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2023

Respostes múltiples

Mostra: 600 entrevistes,

Error màxim: ±5%.

Nivell de confiança: 95,5%

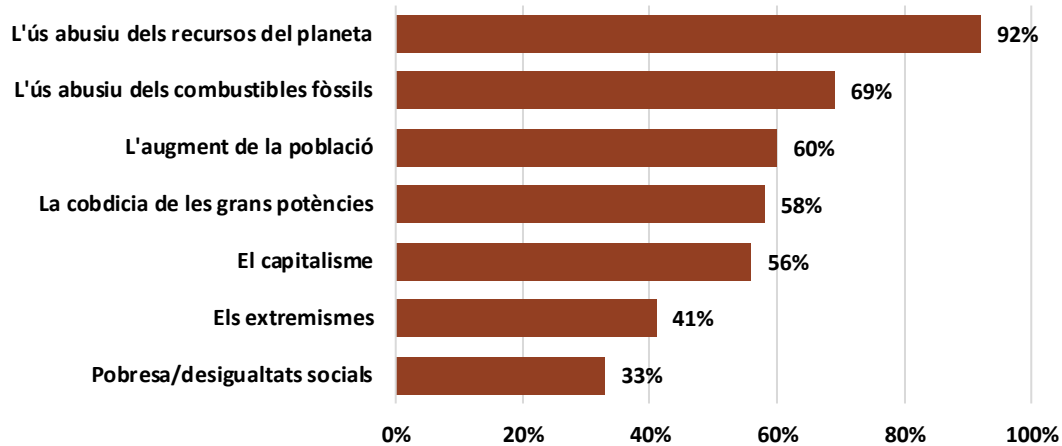
Treball de camp: Octubre 2023

CAUSES I CULPABLES

Diuen que “de esos lodos tenemos estos barro” i en el cas de les crisis i problemes mundials les causes en són molt diverses amb culpables molt identificables. Òbviament, la industrialització i el consum sense control dels recursos del planeta ens han portat a una situació de total emergència. També la cada vegada major dependència de l’energia i dels combustibles, el creixement de la població i l’aparició dels extremismes estan contribuint a generar cada vegada més problemàtiques a nivell global. Però, qui són els culpables de tot això?, és possible que tots en siguem en part culpables. En aquest apartat volem analitzar quines són les causes i els culpables de la situació mundial segons el parer dels i les balears.

Taula 2

QUINES SÓN LES CAUSES DELS PRINCIPALS PROBLEMES MUNDIALS?

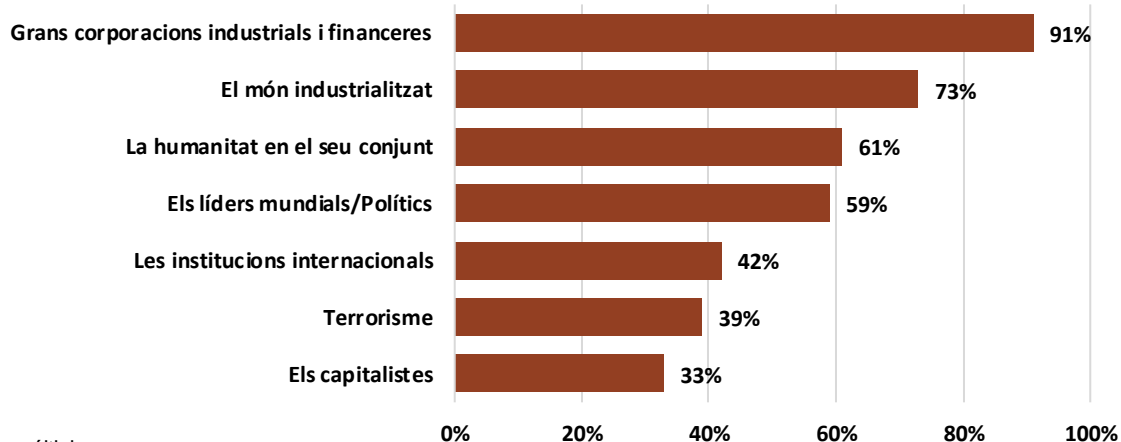
Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2023

Com es pot apreciar a la taula 2, la principal causa dels problemes mundials, per a la ciutadania il·lenca, és l'ús excessiu i descontrolat dels recursos naturals (92%). També l'excessiva dependència dels combustibles fòssils com a principal generador d'energia (69%) i l'augment de la població (60%) constitueixen les principals causes “físiques” de la problemàtica. Però n'hi ha d'altres de caire més polític i social, principalment la cobdícia de les grans potències (58%) entossudides a imposar la seva visió del món i els seus interessos, el capitalisme (56%), l'augment dels extremismes (42%), i la pobresa (33%).

Pel que fa als culpables, sembla que hi ha un gran consens en identificar-ne el principal. Per la ciutadania il·lenca, el principal culpable són les grans corporacions industrials i financeres (91%), entossudides a maximitzar els seus beneficis sense preocupar-se dels efectes sobre l'entorn o sobre la societat, malgrat els avenços en responsabilitat social i ambiental corporativa. Malgrat tot, una part important dels enquestats creu que la culpa la tenim tots i totes (61%), bé sia per acció o inacció. Un altre gran culpable, que en part eximeix de culpa a una part important del planeta, el constitueix el món industrialitzat (73%), principal generador de gasos d'efecte hivernacle i contaminants.

Taula 3

QUI SÓN ELS CULPABLES DELS PRINCIPALS PROBLEMES MUNDIALS?

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2023

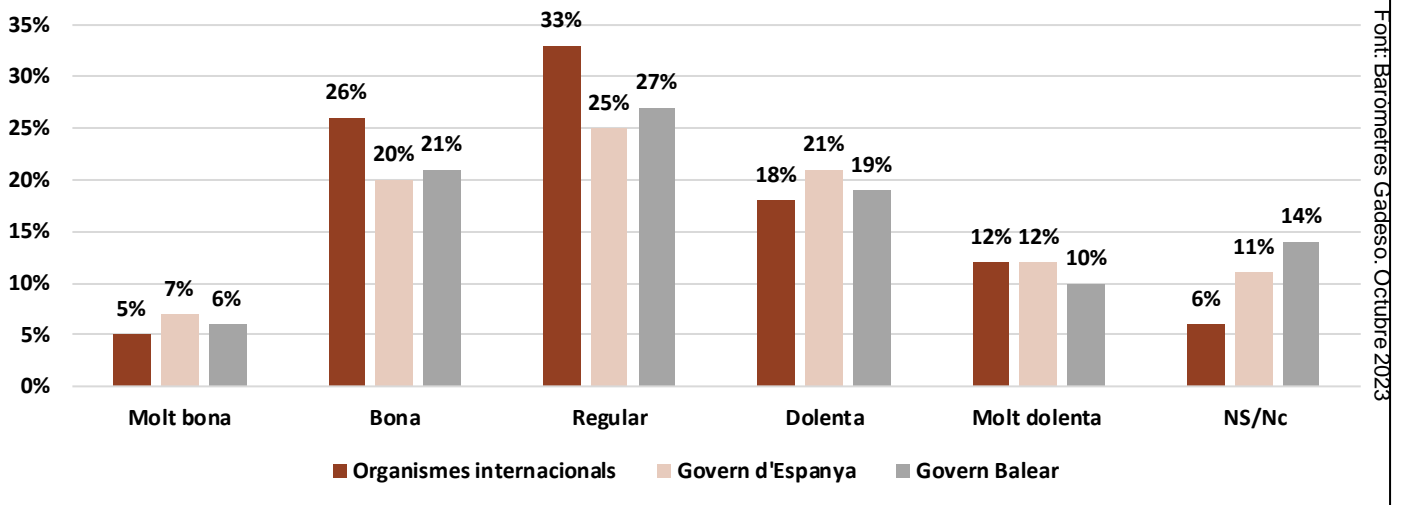
Respostes múltiples

EL PAPER DE LES INSTITUCIONS

Malgrat que parlem de crisis o problemàtiques globals, en molts casos les mesures per combatre-les no només es prenen a través de les institucions supranacionals o internacionals, ans al contrari, moltes decisions s'adopten a escala estatal i fins i tot a escala regional o local. En el cas d'Espanya i de Balears no es poden obviar les mesures de lluita contra el canvi climàtic i en favor de la sostenibilitat i l'economia circular preses pels respectius governs. A escala internacional, les nacions i els diferents organismes internacionals no semblen capaços de trobar un marc d'acció comú, prevalent els interessos "nacionals" o econòmic-financers, per sobre del bé comú.

Les diferents conferències sobre el clima, o la recerca d'una acció comuna contra els conflictes armats, queden gairebé sempre en simples declaracions de bones intencions però sense cap pla d'acció definit, i, en el cas de que s'adopti un pla, gairebé mai es porta a terme. Exemples en tenim molts, com ara el protocol de Kyoto o el pla d'acció davant la crisi dels refugiats de fa uns anys. Què en pensen els balears de tot això?

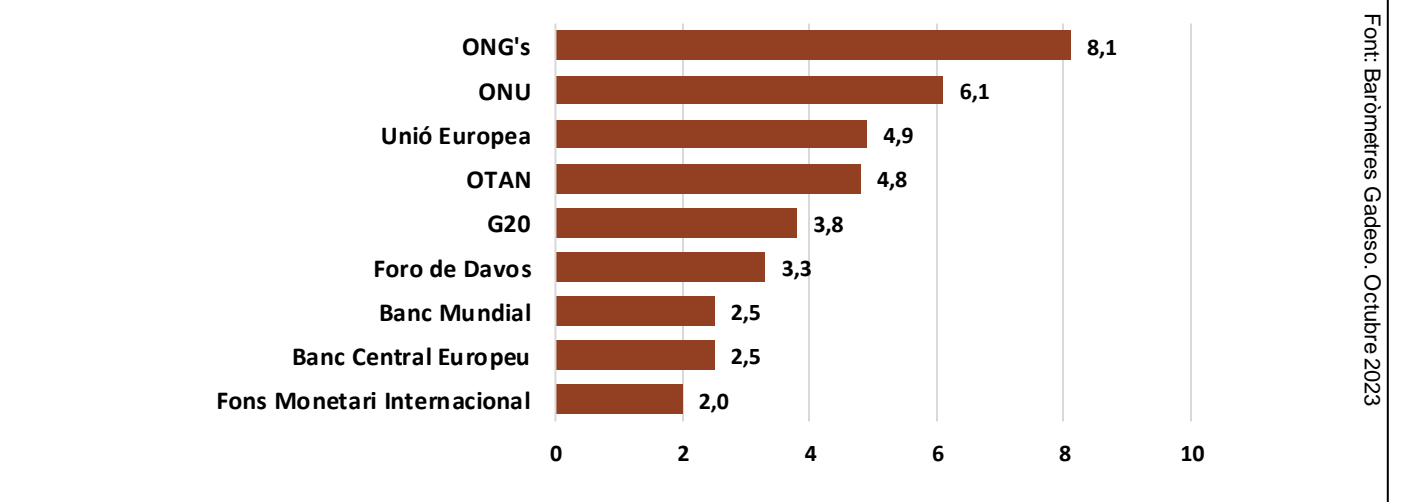
Taula 4 COM VALOREU EL PAPER DE LES INSTITUCIONS EN LA GESTIÓ DE LES PROBLEMÀTIQUES MUNDIALS?

Com es pot veure a la taula 4 i ha certes diferències en la valoració del paper que juguen les institucions internacionals, l'estat espanyol i el govern de la nostra comunitat. Cal fer esment, però, que les capacitats dels uns i dels altres són diferents. Com hem dit, a escala internacional no sembla que, a curt termini, hi hagi la possibilitat d'un mínim quòrum i l'actuació davant les problemàtiques se'n ressent. A escala més propera, però, les valoracions venen determinades, en gran mesura pel posicionament ideològic de cada persona.

Quant a la valoració del paper de les diferents institucions internacionals en la gestió d'aquestes problemàtiques, podem afirmar que quan més caràcter econòmic té la institució en qüestió, major és el rebuig que genera, amb l'excepció de la Unió Europea, la qual, malgrat tenir un marcat caràcter econòmic també es percebuda com un ens polític en el qual es prenen decisions de diversa índole.

Taula 5 COM VALOREU LES DIFERENTS INSTITUCIONS INTERNACIONAL EN LA GESTIÓ DE LES PROBLEMÀTIQUES?

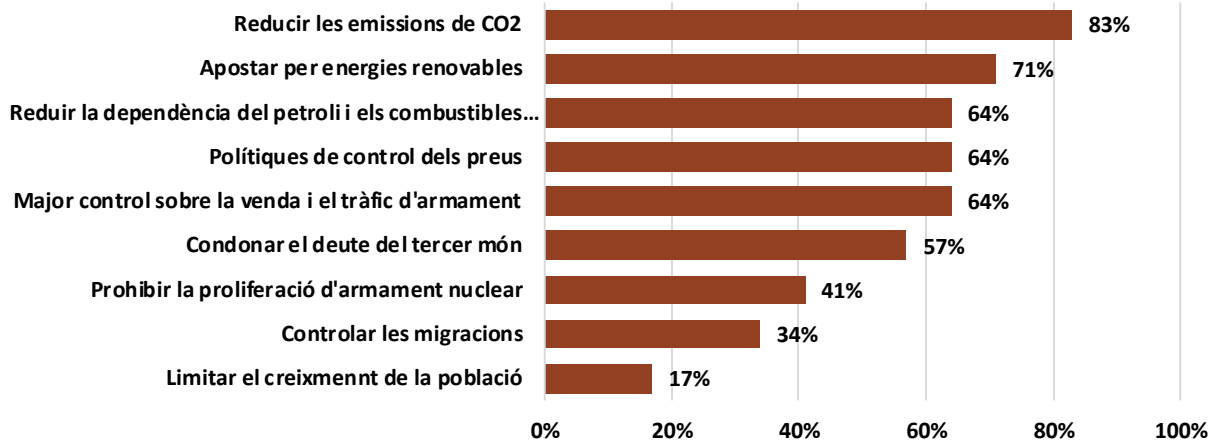

QUÈ CAL FER?

En aquesta darrera pàgina volem saber quines són, per a la ciutadania il·lenca, les possibles solucions enfront d'aquesta problemàtica global. Quines són les mesures que cal implantar per a frenar les diferents amenaces i problemàtiques que ens assolen des de fa ja un temps.

Taula 6

QUINES ACCIONS O MESURES CAL EMPRENDRE PER A FER FRONT A LS PROBLEMES MUNDIALS?

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2023

Respostes múltiples

“Cada maestrillo tiene su librillo”, aquesta és la principal conclusió que es pot extreure dels resultats de la taula 6. Mesures n’hi ha de molts tipus i cada una orientada a combatre una amenaça o problemàtica en concret. Sembla clar que la conjuntura climàtica actual ha tingut molt pes a l’hora de definir les accions a emprendre. Així, la reducció d’emissions de CO2 (83%), ha esdevingut la principal acció a emprendre. Òbviament hi ha altres mesures a implementar en aquest sentit, com l’apostar fermament per l’ús d’energies renovables (71%) i la reducció de la dependència del petroli (64%) són les principals mesures per fer front al canvi climàtic. Tampoc podem deixar de banda la conjuntura econòmica i la demanda de mesures destinades a controlar l’augment dels preus a escala global (64%).

Altres accions tenen a veure amb tractar d’evitar els conflictes armats i l’amenança nuclear, altres, en canvi, van destinades a reduir les desigualtats entre nacions riques i pobres a fi de limitar els moviments migratoris, que serveixen d’excusa per a populismes de barri baix, i permetre implementar mesures de control de la natalitat, principalment en els països més pobres a fi de controlar el creixement de la població mundial, la qual acaba de superar la xifra de 8.000 milions de persones. Casi res diu el diari.